

Argentinske vesti

SPOR V RADIKALSKI STRANKI

Razprtije, ki so se pojavile v radikalni stranki povodom vprašanja, ali naj se poslanci in senatorji te politične skupine udeležijo ali ne seje parlamenta, na kateri se je imela svečano proglasiti izvolitev novega predsednika in podpredsednika republike, doslej še niso poravnane in menda tudi ne bodo tako zlepa.

Vodstvu stranke povzroča ta ne ljuba zadeva seveda velike skrbi, ker utegne iz nje nastati razkol, ki bi radikalno stranko močno oslabil. Vodstvo je radi tega poslalo v Entre Rios, kjer je največja skupina neposlušnih „concurrencistov“, poslanca Maria Guida, da bi nezadovoljnejše potolažil in spet spravil z večino. Ta miritelj je sicer imel mnogo posvetovanj, izjavil je ponovno, da so radikali iz Entre Riosa zatrjevali, da popolnoma soglašajo s centralnim vodstvom stranke, vendar pa izgleda, da rožice sprave in sloge še niso zvezetele, marveč, da je naletel na mnogo trnja. Prav te dni je dr. Alvear prejel iz Entre Riosa precej hud brzjav, ki dokazuje, da entrerriancev ne bo mogoče tako zlepa ukrotiti.

Na drugi strani pa dela vodstvu tudi poslušna večina težave. Pretekli dnevi s se sestali radikalni parlamentarej iz pokrajine Buenos Aires ter so v ostri izjavi strogo obsodili svoje „nedisciplinirane“ somišljenike iz Entre Riosa.

Dr. Alvear bo imel najbrž še mnogo dela, preden bo dosegel, da se bodo eni in drugi pobotali, če mu bo to sploh uspelo.

MEJA S PARAGUAYEM ZAPRTA

V Paraguyu se je pojavila rumena mrzlica ter ji je nekaj oseb tudi že podleglo. Paraguayske zdravstvene oblasti so zaprosile argentinskega specialista za to bolezen, dr. Bressinija, naj bi obiskal okužene kraje ter pomagal pri boju zoper nevarno mrzlico. Ker pa temu nika kor ni bilo mogoče odpotovati, je poslal tja svoega sodelavca dr. Alvarada.

Argentinske oblasti so dale za preti mejo, da preprečijo prenos rume mrzlice semkaj. Zadnje dni je paraguayska vlada zaprosila, naj bi Argentina mejo spet odprla, ker da je nevarnost že minila.

CESTE V CORDOBSKI POKRAJINI

Za popraviljanje starih in zgradi-

tev novih cest v pokrajini Córdoba je krajevna vlada prejela iz zveznega podpornega fonda 20.000.000 pesov, in sicer za dobo od 1938—1947. S tem denarjem bodo zgradili 1.500 km novih cest, ki bodo velike važnosti tudi za razvoj turizma.

UKREP PROTI DOPISNIKU „NEW-YORK TIMESA“

Johna Whiteja, enega izmed najbolj uglednih tukajšnjih tujih novinarskih poročevalcev, je nekega dne posetil višji uradnik buenosaireske policije in mu sporočil, da mora pripraviti kovčege in se izseliti. Začuden White, ki živi tu že mnogo let, ki je oče sina, kateri je Argentinec po rojstvu, in ki se dobro zaveda, da je o Argentini vedno najljubezniveje pisal v svoje liste, je šel poizvedovat, zakaj se je policija spomnila nanj. In tako je izvedel, da ga hočejo izgnati, ker je braziljska vlada potom svojega poslanika v Buenos Airesu sporočila tukajšnji vladi, da ji presedajo članki, ki jih White piše v „New-York Timesu“ proti sedanji Vargasovi diktaturi in da smatra, da bi argentinska vlada ne smela nuditi gostoljubja človeku, ki piše proti prijateljski državi.

White je skušal argentinske oblasti prepričati, da razveljavijo svoje „povabilo“, t. j. sklep o izgonu, a ker ni mogel potom svojih zasebnih zvez niesar doseči, je stvar prišla v javnost. Listi, od največjih do najmanjših, so v uvodnikih obdelovali to zadevo ter hudo karali izvršno oblast, da se pusti od tuje vlade tako vplivati, da pozablja celo na ustavo, ki dovoljuje, da sme vsak svobodno izražati svoje mnenje. Naglašali so, da je ukrep proti Whiteju neupravičen, ker je White velik prijatelj Argentine, kakor dokazuje vse njegovo dosedanje delovanje, obenem pa tudi škodljiv interesom dežele, ker je jasno, da eden izmed največjih svetovnih listov, kakršen je newjorški „Times“, ne bo molčal, če mu oblasti zapodijo preko meje svojega dopisnika.

Stvar se je tako hudo zamotala, da so novinarji zaman skušali izvedeti, kdo je prav za prav dal pobudo za dekret o izgonu; od raznih ministrov, na katere so se bili obrnili, so vsi izjavljali, da o zadevi ničesar ne vedo. Končno pa se je le doznalo, da je o tem razpravljala in sklepala vlada na podlagi neke energične braziljske note.

Seveda vlada najbrž ni pričakovala, da bo ta reč dvignila toliko

prahu. A ker ga je dvignila, bo najbrž kazalo zadevo na miren način poravnati, tako da bo volk sit in bo tudi koza cela. Sinoči je imela pasti odločitev, ali naj se Whiteja prisili, da zapusti republiko, ali ne.

V zvezi s tem naj omenimo, da so tudi razni paraguayski politični udeležniki dobili zadnje čase od policije obvestilo, da smejo živeti le v določenih provincah Argentine, ali pa da morajo zapustiti deželo.

NEURJE

V ponedeljek, okrog 1. popoldne, se je nebo nad Buenos Airesom močno potemnilo in kmalu se je vsul pravi tropski dež, ki je lil s takšno vneto, da so se mnoge ceste v kratkem času spremenile v prave hudournike. Ponekod so bili kar celi okraji brž poplavljeni: tako v Boki, Belgrano, Villi Mitre, v Villi Devoto, V. Crespo in okrog Parque Centenario. Ker je voda vdrla ponekod v pritične prostore, je povzročila seveda tudi škodo, človeških žrtev pa neurje ni zahtevalo. Nekaj konj je na poplavljenih cestah zlezlo v jarke ter so jim moral priti ognjegasci na pomoč, da so jih rešili iz nevarnosti. Strela je udarila v drog na poslopju centralne policije in uničila zastavo.

Dež je padal tudi v nekaterih pokrajinah ter je blagodejno namočil polja.

V Córdoba je neurje divjalo s takšno silo, da je podrlo več drogov telefonske napeljave ter je bil radi tega telefonski promet med Buenos Airesom in omenjeno pokrajino pretrgan.

V Villi Guillerminji je strela udarila v tri delavece, ki so se nahajali na prostem, ter je dva od njih ubila, tretjega pa nevarno ožgala.

PRVE ŽRTVE KOPALNE SEZONE

Pri kopanju v Olivosu sta v nedeljo utonila Luis Durand, stanujoč v Buenos Airesu in Héctor Ostoloe iz Floride. Truplo prvega je našla naslednjega dne obrežna pomorska straža, dočim drugega doslej še niso našli. Domnevajo, da sta utonila, ker sta zašla v vrtnice, ki jih je tam mnogo, ter sta v njem izginila.

Reka La Plata je tudi letos začela dokazovati, da je v njej vse polno nevarnosti tudi za take, ki znajo plavati. Našim ljudem priporočamo, naj bodo skrajno previdni, ko gredo v vodo; tudi če so dobri plavci, jim nikar ni treba podajati se

po nepotrebnem v nevarnost. Río de La Plata ni morje ali jezero, marveč prav muhasta reka, ki je že mnogo dobrih plavčev pogoltnila.

V SMRT ZA NEZNANEGA OTROKA

Felisa Cabrera, stara 31 let, poročena in stanujoča v ul. Gaona, je zapazila, da stopa po tračnicah vzdolžne železnice proti progi pacifične železnice neki otrok, ki očitno ni bil opazil vlaka, kateri je baš v čistem hipu vozil iz Ville Luro proti Versaillesu. Tekla je na progo, da bi otroka rešila smrti, vlak pa je zgrabil njo in jo razmesaril tako, da je bila takoj mrtva. Otroku se ni nič zgodilo, saj je takoj po nesreči izginil in niso mogli doslej ugotoviti čegav je bil.

VROČEKRVEN ŠOFER

Na križišču ulic Cramer in Mendoza sta se sporekla šofer nekega zasebnega avtomobila in „motorman“ tramvaja šte. 36, ker sta drug drugemu pripisovala krivdo, da sta se komaj izognila trčenju. Beseda je dala besedo in končno se je zgodilo, da je zasebni šofer skočil na tramvaj k vozniku, ga parkrat lopnil po glavi ter nato izvlekel še revolver in sprožil strel, ki pa „motormana“ ni zadel. V vozu je med publiko nastala velika panika, ki jo je napadalec izrabil za beg. Nasilnega avtomobilista sedaj išče policija, da ga spravi na hladno, kjer mu bodo njegovo prevroč kri nekoliko ohladili.

DOMAČE VESTI

MAŠA-ZADUSNICA

Maše zadušnice, ki se bo brala v nedeljo 19. t. m. ob 8 in pol v kapeli na AV. DEL CAMPO 1653 na Paternalu, so vsi člani društva „TABOR“, prijatelji in znanci nesrečno umrlega TONETA PREZLJA naprošeni, da se je udeležijo.

ODBOR „TABORA“

ZA TISKOVI SKLAD

Šolski svet v Villa Devoto je daroval za sklad Slovenskega lista \$ 5.— Josip Lah iz Lomas de Zamora pa \$ 4.— Srčna hvala!

ŠTORKLJA

Štorklja je obiskala gospo Rudolfko Ušaj ter njenega moža Josipa. Podarila jima je krepkega sinčka, ki so mu dali ime Josip Alfred. Čestitamo!

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem vsem tistim članom društva v Devotu, ki so mi priskočili na pomoč, ko sem bila v bolnišnici. V bolnici in ne-

spreči se spozna iskrenost in prijateljstvo.

Slavica Mihelj

POZOR ROJAKI

V soboto, dne 11. nedeljo, dne 12. soboto, dne 18. in nedeljo, dne 19. decembra se bo vršila tekma na keglje v dobro znani slovenski gostilni „Vipava“ v Devotu, Tinogasta 5139.

Za tekmo je določenih 10 zelo lepih dobitkov, ki bodo dobitnikom izročeni v nedeljo 26. decembra ob 4 uri pop., ko bo tudi takozvan „asado criollo“ za vse udeležence pri kegljiški tekmi.

Za veliko udeležbo se priporoča Viktor Saksida

JAVNA TELOVADBA

Sokol iz Ville Dominico bo priredil v nedeljo dne 12. decembra 1937, ob 4 uri popoldne na prijaznem vrtu v Villi Dominico, svojo VI. javno telovadbo, na kateri bodo sodelovali tudi Českoslovaški Sokol iz Buenos Airesa, Sokol I. in Sokol Dock Sud-Boca.

Na sporedu so proste vaje članstva, ženskega in moškega naraščaja ter orodna telovadba. Po sporedu prosta zabava in ples. Vstopnina za moške \$ 1.50 za ženske \$ 0.50. —

Odhod iz Constitueiona z vlakom ali iz Retira s tramvajem št. 22.

ŽALOSTNA VEST IZ DOMOVINE

Sestre: Paula, Milica in Nadica Špacapan so prejele iz domovine žalostno vest, da jim je umrl oče na svojem domu v Ozeljanu pri Gorici. Vse tri sestre so aktivne članice Slovenskega prosvetnega društva ter jim tem potom vse članice in člani izražajo najiskrenejšo sožalje, kateremu se kot zvestim naročnicam pridružuje tudi uredništvo Slovenskega lista.

Z ODLIČNIM USPEHOM NA PRAVIL IZPIT

Pred nekoliko dnevi je naš rojak Svetozar Maumović položil izpit za (Maestro mayor de Obras), ki ga je z odličnim uspehom napravil. Omenjeni naš rojak živi v Berisso s svojimi starši, s katerimi je prišel v Argentino še kot mlad fant ter je vse šole tukaj izvršil. To je prvi jugoslovanski rojak, ki je napravil te vrste šole v La Plati. Tem potom ga obenem pripravljamo vsem našim rojakom, ki imajo namen postaviti si lastno hišo, da se obrnejo do njega.

DOMAČA ZABAVA

Društvo z Ville Devoto poroča, da se bo vršila prihodnja domača zabava dne 19. decembra.

Veliki zavod „RAMOS MEJIA“ VENEREAS

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearrellju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevrastenja, izguba snovina in šibkost. REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ŽELODEC: upadel, razširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane. CREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GLELO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

Popolno ozdravljenje \$ 30.—

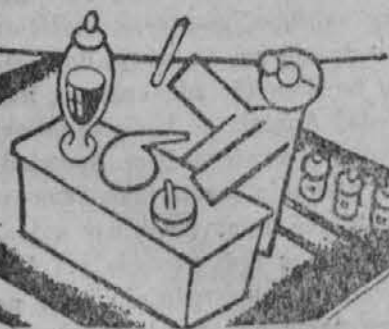
Plačevanje po \$ 5.— na teden.

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in s izvrstnimi SPECIJALISTI edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Od 9—21 ob nedeljah od 8—12
Rivadavia 3070 Plaza Once

KEMIČAR IN LEKARNAR diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito preizkušen v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaar

Mladenci! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare bolezni s tem, da napravite krvno analizo. — Za stare klijente zastoj enako notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Pcia. de Bs. Aires

Z A

BOŽIČNE PRAZNIKE IN NOVO LETO

BO VAŠA DRUŽINA DOMA BOLJ VESELA, ČE JI Z VOŠČILI POŠLJETE TUDI DENARNO NAKAZILO POTOM

Slovenskega Oddelka

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

CENTRALA: Bm. Mitre 234;

PODRUŽNICA: Corrientes. 300

ki nakazuje po najnižjih cenah

HITROST NIZKE CENE SOLIDNOST

Vesti iz organizacij

Pik-Nik

Kot je bilo javljeno v zadnji številki Slovenskega lista, bosta društvi Prosveta in Tabor priredili jutri v nedeljo dne 12. decembra piknik v San Isidro. Piknik bo eno kvadro naprej kot lansko leto in sicer v **RECREO SANTA CLARA**, s postaje tretja pot, če greš proti Buenos Airesu. Postavljen bo tudi slovenski napis, ki bo kazal, kje se nahajamo.

Kdor se ni prijavil za "asado", naj si sam preskrbi hrano. Pijačo bosta pa že društvi preskrbeli.

Na pikniku bo igrala godba in se bodo vršile razne tekme.

Vabljeni ste vsi rojaki in rojakinje, da se tega izleta v naravo v čim večjem številu udeležite.

PROSLAVA ZEDINJENJA

Tudi letos se je obletnica našega narodnega zedinjenja proslavila na svečan način v našem izseljeništvu. V petek popoldne, od 5. do 6., je državna radio—postaja prenašala jugoslovanski radio—program, namenjen našim izseljencem v Južni Ameriki. O pomenu praznika je govoril v. d. odpravnik poslov kraljevo poslaništva v Buenos Airesu ter je bil njegov govor preveden tudi na španski, francoski in angleški jezik. Vmes je pel kvartet "Jadran" naše in eno kasteljsko pesem. Od 6. do 7. ure se je isti program ponovil in oddajal specialno za Evropo, na kratko valovno dolžino. Program so prenašale tri radio-postaje: Državna, na dolge valove, ter Radio EL MUNDO in "Telecomunicaciones de la República Argentina—Transradio, na kratke valove.

V soboto zvečer se je vršila v dvorani "Centro Almaceros" svečana proslava zedinjenja. Na odru so nastopili člani obeh tukajšnjih sokolskih društev, šolarji z Dock Suda in s Paternala, kvartet Jadran in moški zbor ter pritikava plesalka društva Tabor, Irena Vidmarjeva. Proslava je potekla v popolnem redu in po sporedu so se v bufetu pe- le naše pesmi.

V nedeljo je bila slavnostna služba božja v cerkvi na vogalu ulice Reconquista in Cangallo, ob 10. uri, ob 11.30 pa zahvalna daritev v ruski pravoslavni cerkvi. Popoldne je bil sprejem za kolonijo na poslaništvu, kjer se je zbralo veliko članov naše naselbine. Dr. S. Želalič je tudi ob tej priliki imel priložnost govor o pomenu zedinjenja.

Slovensko šolsko društvo na Paternalu, prosi člane društva, da kdor je v zaostanku na članarini, da isto čimprej poravnajo. Plača se lahko v šoli na Paternalu ali pa pri posameznih odbornikih.

Naznanjam, da sem odprl gostilno

'VIPAVA'

kjer boste vsi točno in dobro postreženi z dobro domačo hrano ter z izbranim dobrim vinom in prvovrstnim hladnim pivom.

Čenjenim gostom je na razpolago kegljišče in kroglišče. Priporoča se za obilen obisk lastnik

Saksida Viktor

Tinogasta 5139 — Devoto Bs. Aires

IZ MONTEVIDEA

SLAVJE JUGOSLOVANSKE MISLI

Take lepe demonstracije naše jugoslovanske vzajemnosti menda še ni bilo v Montevideu. 5. Decembra popoldne je bila prvodecembarska proslava, ki sta jo priredili društvu „Jugoslovanska Zajednica“ in „Bratstvo iselenika iz Jugoslavije“. Godba je najprej zaigrala uruguaysko in jugoslovansko himno. Občinstvo, šest do sedemsto oseb, je stojé poslušalo v svečanem razpoloženju. Slavnostne govore so imeli g. Alagić, kot zastopnik prireditvenega odbora, g. Lutković, v imenu Bratstva in g. Barleković v imenu „Zajednice“. Izven programa sta se oglasila medproslavo k besedi še g. Sikaček, česloslovaški gen. konzul, in g. Doktorić, izseljeniški dopisnik, ki sta nazdravila našemu mlademu kralju Petru kot najvišjemu predstavniku naše države in narodnega zedinjenja. Od „Bratstva“ je moški zbor zapel zelo lepo 6 skladeb, in sicer Zajčevo "Gdje nema rada," Slavjanskega "Srpska pjesma", Hajdrihovo "Jadransko morje", Mokranjčev drugi rukovet, Novakovo "Tvoj biser krasni" in slednjic Zajčevo koračnico "U boj". "Zajednica" je po svojih članih igrala Petrović-Njeguševu dramo "Balkanska Carica" in člani obeh društev so predstavili prolog Preradovičevega "Kraljevića Marka" z moškimi, ženskimi in mešanim zborom ter baletom vl in angelov. Dvorana je bila nabito polna članov obeh društev, številno sta bili zastopani tudi slovenski organizaciji "Slovenski krožek" in "Prvo prekmursko društvo". Med gosti smo videli tudi francoskega poslanika, čehoslovaškega generalnega konzula in grškega konzula.

Da bo naša kronika popolna, moramo omeniti, da se je med časom od zadnjega dopisa tudi "Prvo prekmursko društvo" postavilo s prireditvijo dne 30. oktobra. Predstavili

IZ VILLE DEVOTO

S ŠOLSKE PRIREDITVE

Že v zgodnjih popoldanskih urah se je začelo zbirati občinstvo na zemljišču GPDS., z izvajanjem programa pa se je pričelo malo pozno; in ker je bil spored precej dolg, so nekateri postajali že nestrpni. V tem oziru je vsekakor treba napraviti enkrat red in uvesti točnost. Kogar zanima spored, bo že skrbel, da bo pravočasno prišel.

Ves spored je bil skoro izključno izvajanje od naših malih, ki so se res prav dobro postavili, za kar gre posebno priznanje naši g. učiteljici. Kako lep prizor je bil videti toliko te drobnjaci na odru in kako resno in disciplinirano so se držali. To je obenem tudi lep dokaz, kako naši malčki spoštujejo svojo učiteljico in tudi ona mora razumeti otroške duše, kajti le na tak način je mogla pri njih doseči tako lep uspeh. Prepričan sem, da ni bilo nikogar, ki bi ga ne bil nastop naših malčkov ganil do dna srea.

Pohvaliti moram vse male igralce, brez izjeme, samo malo Zulemo bi še rad posebej pohvalil, ker ona z vsakim nastopom bolj osvaja občinstvo ter je tudi takrat žela buren aplavz.

Tudi s petjem so se naši malčki kar lepo postavili.

Veseloigra „Trije snubei“ je bila v splošnem dobro podana ter je posebno konec žel odobravanje. Za režijo gre vse priznanje našemu neumornemu Kralju.

Pevski zbor je tudi precej dobro zapel, posebno pa je ugajal mešani

so naši vrli Prekmurci igro "Vrtinec". Udeležba je bila dobra.

V nedeljo, dne 5. decembra je imel g. Doktorić za kolonijo v cerkvi lurške Matere božje (Paysandú 761) zahvalno mašo s primernim govorom. Bilo je čez 100 naših ljudi pri tej službi božji.

Dopisnik

PRVA VELIKA KAMPANJA

za

„Slovenski List“

PRVA NAGRADA

Vozni listek za Evropo in nazaj

Vsak star naročnik, ki pridobi novega naročnika, dobi za vsakega po eno srečko in vsak nov naročnik dobi tudi eno srečko, ko plača naročnino za celo leto.

Nudi se lepa prilika, da bo eden izmed naročnikov, kogar bo začela sreča, obiskal brezplačno svoje kraje.

Kadar govoriš s prijateljem ali prijateljico, ali jim pišeš, razloži jim, kakšna sreča jih lahko doleti, če se naročijo na "SLOVENSKI LIST"

Naročniki in naročnice! Če le vsak enega naročnika pridobite, pa je zadeva rešena.

Če dobiš več naročnikov, dobiš več srečk in s tem večjo možnost, da zadneš glavni dobitek.

NA DELO, VSI, ZA VEČJI "SLOVENSKI LIST"

UPRAVA

ZAHVALA

Šolski svet v Villa Devoto se toplo zahvaljuje G.P.D.S. za prostore in pomoč, ki jo je društvo nesebično nudilo, da je bil moraln in materialni uspeh tako zadovoljiv.

Zahvala gre tudi tov. Kralju, ki se je večer za večerom žrtvoval, da je z velikim potrpljenjem dosegel, da je igra lepo izpadla.

Vse priznanje in zahvala tudi pevskemu zboru ter njegovemu pevodnji Saksidi.

Zahvala gre tudi naši g. učiteljici Bajt, ki je malčke tako lepo pripravila.

Prav lepo pa se zahvalujemo tudi vsem darovalcem daril, ki so s tem pripomogli, da so bili otroci lepo obdarovani.

Še posebej pa se moramo zahvaliti Slovenskemu listu, ki nam je skozi cel mesec delal propagando za to prireditve.

Hvaležni pa smo tudi občinstvu, ki se je v tako lepem številu odzvalo ter s tem dokazalo, da razume namen prireditve.

Šolski svet v Villa Devoto.

NOVI NAROČNIKI

Brezovar Avgust, Mirko Jerkič, Josip Pahor, Ernest Šinigoj. Drugim prijaviteljem bomo obavili imena, ko poravnajo naročnino. Sproti bomo dostavljali tudi srečke za zrebanje, samo mora vsak poleg naročnine poslati tudi znamko za 5 etvs.

Naročniki! Agitirajte pridno, da bomo čimprej dosegli polno število novih naročnikov.

Ali ste že poslal svoj prispevek za slovensko šolo?

Zapomnite si, da kdor hitro da, dvakrat da. — Priporočena pisma je poslati na sledeči naslov: Slovenska šola na Paternalu, calle Paz Soldan 4924, Buenos Aires.

ZOBOZDRAVNIKA

Dra. Samoilović de Falicov
in **Dr. Feliks Falicov**

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 59 - 1723

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK

Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

BOŽIČ IN NOVO LETO

BLIŽAJO SE VELIKI PRAZNIKI:

Ne pozabite, da se bo za te velike praznike zbrala v starem kraju Vaša družina ter se bo spomnila Vaše odsotnosti.

Da jim svojo odsotnost vsaj deloma nadomestite, omogočite jim, da preživijo te praznike v zadovoljstvu: pošljite jim svoje božično darilo, in sicer, kakor doslej, potom zavoda

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer,

ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Slovenski oddelek

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

Slovinci doma in po svetu

NEMEC PRETEPAVA SLOVENSKE DELAVCE

V mariborski tovarni „Jugoteksta“, katere lastnik je Slovenec Franc Škof, je že šest let kot mojster zaposlen nemški državljani Maks Silberman, ki se v dolgih letih, kar živi v Mariboru, še ni naučil slovenskega jezika. Banska uprava je proti temu možu pred tremi leti izdala odlok o izgonu, pa je znal z intervencijami izgon prepričati.

Silberman, ime nas spominja na neko posebno raso, se kar ni mogel zviševati, da živi na slovenski zemlji, me dslovenskim življenjem, in da mu je le milostno dovoljeno, da si sme tukaj služiti svoj kruh, katerega bi v Nemčiji težko dobil. Za milost, katere je bil toliko deležen, ni bil prav nič hvaležen, ampak je dobro vračal s hudim. Ta človek se je toliko spozabil, da je slovenske delavce in delavke zmerjal s psovskimi „Slovenscher Hund“, „Krepierter Hund“, „Windische Horde“, „Idiotenpakage“ in slično. Take psovke so bile kar na dnevnem redu ter jih je uporabljal le proti onim delavkam in delavcem, ki so slovenskega rodu in ki niso obvladali nemškega jezika. V tovarni je namreč tudi okrog 10 Nemcev, s katerimi gospod Silberman ni nikoli tako surovo ravnal. Mojster pa ni svojega sovraštva do slovenskega delavca pokazal le z najgršimi psovkami, marveč tudi z zausničami in s suvanjem z ного, kar bi marsikateri delavec in marsikatera delavka mogla pred oblastjo izpričati in dokazati. Take neznosne razmere so v omenjeni tovarni vladale že več let ter lastnik tovarne, Slovenec, kljub pritožbam ni prav nič ukresil, da bi bila zavarovana čast slovenskega delavstva, kaj da bi se spomnil, da bi nemškega nameščencega vrgel iz podjetja ter ga spravil čez mejo.

Na naslov strokovnih organizacij in oblasti pa sledeče: Kaj so strokovne organizacije storile za zaščito delavstva? Kje so bile, ko je delavstvo potrebovalo njihove pomoči? Ali res delavstvo pozna le ob priliki raznih volitev, ki delavskim generalom prinese nekaj več ali manj donosnih položajev? In oblast? Kje je inšpekcijska dela in sploh vse nadzorstvo, da ni bilo mogoče že pri prvih pojavih trpinčenja delavstva v kalu zadušiti in krivca najstrožje

kaznovati in ga pognati tja, odkoder je prišel?

Vso javnost pozivamo, naj na primeren način pokaže svoje ogorčenje, ki bo oblast prisililo, da izrabi vse možnosti, ki jih daje zakon, da proti temu mojstru in tudi vsem drugim odločno nastopi in s skrajnimi merami, ki so na razpolago, prepriča enkrat za vselej sramotno delo tujih nameščencev, ki jih naj že vendar enkrat zamenjajo domači.

SPOPAD MED KMETI IN OROŽNIKI

Pri spopadu med pristaši bivše HSS in organi orožništva dne 1. novembra so v Novem Gradcu, našle smrt štiri osebe.

Med osmimi ranjenci jih je 6 varno, 2 pa lahko ranjena.

Martin Mesarov, narodni poslanec na listi Mačka, je ranjen s strelnim orožjem v pleče in je njegovo stanje zelo resno. Preiskava je ugotovila, da so napadaleci streljali na orožnike. Našli so izstrelke 14 nabojev iz revolverjev.

LUKA JELENC 80-LETNIK

Eden naših najstarejših in najbolj znanih prosvetnih pionirjev g. Luka Jelenc je dopolnil 80 let. Rodil se je 16. oktobra 1857. v znani zavedni gorski vasi Dražgošah v Selški dolini. Služboval je v litij-skem okraju, potem je prišel za učitelja-voditelja v Senčur pri Kranju, kjer je ostal do l. 1898. Nato je prišel za učitelja na I. mestno deško šolo v Ljubljani To leto je tudi položil izpit za meščanske šole. Služboval je v Ljubljani do upokojitve l. 1924. Po vojni je bil ravnatelj I. meščanske šole na Prulah. Veljal je za vestnega učitelja. Imel je v šoli res najboljše uspehe. Toda njegovo delovanje se ni omejilo le na tesne šolske sobe. Nepozabna ostane njegova delavnost pri učiteljskih naprednih organizacijah in ustanovah. Polnih 31 let je bil predsednik Učiteljske zveze. Od 1895. do 1926. je bil odločen pobornik šolskega napredka in zagovornik učiteljskih pravic. Hude so bile takratne borbe in prav v njih se je izkazal s svojo sposobnostjo in odločnostjo.

Zavednemu jubilarantu kličemo: Na mnoga leta!

MORILKI ZVISANA KAZEN

Prizivni senat apelacijskega sodišča v Ljubljani je na tajni seji obravnaval kazensko zadevo morilke Katarine Šinkovčeve, posestnikove žene iz Čabrač, in njenega pomagača, bivšega graničarja Ivana Sta-

menkoviča, ki sta bila 10. septembra 1937 pred velikim kazenskim senatom okrožnega sodišča ljubljanskega obsojena zaradi zločinstva umora vsak na 15 let robije. Oba sta sodbo sprejela, toda državni tožilec dr. Julij Fellacher je prijavil priziv prenizko odmerjene kazni. Stamenkovič je takrat skesan izjavil: „Sprejem! Zaslužil sem kazen!“ Šinkovčeva pa je hladnokrvno sprejela kazen, ne da bi kako reagirala. Državni tožilec je v svojih izjavah poudarjal kratko, da je bila kazen prvega sodišča premila, ko prevladujejo hude obtežilne okolnosti, ker je izgubil življenje marljiv in vesten gospodar, kakor tudi skrben družinski glavar. Teh okolnosti prvo sodišče ni v polnem obsegu upoštevalo.

Apelacijski senat je po daljšem posvetovanju zvišal Katarini Šinkovčevi kazen od 15 let robije na dosmrtno robijo. Glede Stamenkoviča pa je senat potrdil sodbo prvega sodišča.

Apelacijsko sodišče se je postavilo na stališče, da je bila Katarina Šinkovčeva zasnovateljica umora, da je ona napravila načrt k umoru. Njo zadene hujša kazen, ker je naročila umor svojega lastnega moža, ki je bil dober gospodar, ki je ženi odpustil vsa njena kriva dejanja in skušal z njo mirno živeti v zakonu ter je bil vzoren družinski oče. Kazen za Stamenkoviča 15 let robije pa je primerna, ker e ta odkrito vse priznal in je bil kot slabše orodje obtoženke.

Kakor je vsem že v spominu, je bivši graničar Ivan Stamenkovič, ki je imel ljubavno razmerje s Šinkovčevno, po naročilu omenjene 5. maja ponoči med 21 in 22 v mlinu z lopato pobil 42 letnega mlinarja Šinkovca v Čabračah v Poljanski dolini.

V PIJANOSTI ZAKLALA MOŽA

Zakon posestnika Antona in Marije Mohorko iz Marijine vasi pri Žetalah je bil iz vsega začetka zgrešen. Vršili so se leto za letom prepiri in spopadi med možem in ženo, vendar je prišlo do večih zaostritev šele zadnja leta, ko sta si Mohorkova zasadila kos zemlje s šmarnico. Vsako jesen, ko sta šmarnico obrala, sta bila oba najboljša gosta svoje kleti. Opijala sta se vsak dan, dokler je bilo ka v sodu, nista pa drug drugemu privoščila pijače. V pijanosti so njuni prepiri postajali čim dalje hujši in tudi otroci, ki jih je bilo v zakonu sedem ter so že skoraj vsi odrasli, niso mogli pomrjevalno vplivati na sprta starša. Oba zakonca sta se pred kratkem

napila šmarnice ter sta se v pijanosti začela pretepati. Mož je bil močnejši, naložil je ženi precej batin ter jo nagnal iz sobe. Žena je v pijanosti in jezi skočila v kuhinjo, se oborožila z dolgim nožem ter pričakovala moža skrita za kuhinjskimi vrati. Čim se je mož pojavil na pragu kuhinje, mu je zasadila nož v srce. Ko je videla moža mrtvega pred seboj, se je iztreznila, poklicala je skupaj otroke ter se potem odpravila na orožniško postajo, odkoder so jo odvedli v zapor.

TEŽKA AVTOMOBILSKA NESREČA

Dne 19. oktobra ob pol 6 zvečer se je eno uro od Gorij zgodila huda nesreča, ki je zahtevala tri smrtne žrtve. Tovorni avtomobil trgovca Resmana iz Zapuž je peljal koks v Gorje. Nazaj grede pa je na avto naložil nekaj ljudi, ki so se peljali v Zapuže. Na cesti se je avto srečal z vozom, kateremu se je hotel umakniti, pa je po nesreči zavozil pod cesto. Pri tem sta našla smrt Kunstelj Jakob, trgovec iz Gorij, in Kenda Ivan z Bleda. Težko se je ponesrečila tudi gđe Veria Sodja iz Mrzlega Studenca, ki pa je tudi težkim poškodbam pozneje podlegla. Ostali pa so odnesli težje in lažje poškodbe. Nepoškodovana sta ostala šofer in pa Ulčar Matko, ki je z otrokom skočil o pravem času iz avtomobila.

Ivan Kenda je bivši lastnik „Park hotela“, blejskega gradu in jezera — Jakob Kunstelj je bivši župan v Gorjah, kjer je imel gostilno in trgovino.

ZAPOSLENOST NARAŠČA

Po podatkih osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo v vsej državi zavarovanih povprečno meseca avgusta 721.051 delavcev, kar pomeni v primeri z julijem dvig za 13.622 zavarovanev, v primeri z avgustom lani pa za 76.958 ali 11.95%. Zaposlenost je torej dosegla rekordno višino. Največji je prirastek pri gozdnožagarski industriji od lanskega leta sem za 10.709 delavcev, potem pri gradbah nad zemljo za 10.172, pri gradbi cest itd. za 9.792 delavcev več. Zmanjšanje zaposlenosti beležijo le tobačne tvornice in centrale za proizvodnjo električne energije.

Od lanskega avgusta na letošnji avgust je najbolj naraslo število zavarovanih delavcev pri uradih v Belgradu 14.012, Ljubljani 10.097 in Zagrebu 6.518. Odstotno je še večji prirastek pri uradih v Karlovcu, Banjaluki in Novem Sadu. Zmanjšalo se je število zavarovancev v Splitu in Skoplju.

Povprečna dnevna zavarovana meza je narasla v avgustu za 0.25 din na 23.27, od julija na avgust, od lanskega na letošnji avgust pa za 1.33 din. Skupna zavarovana meza je znašala avgusta 1937 419.41 milijon din. (julija 407.04), avgusta lani 353.35 milij. din.

NESREČA V RAJBELJSKEM RUDNIKU

V prvih dneh novembra se je dogodila v rabeljskem rudniku težka nesreča, pri kateri je bil ubit Jožef Kaus, star 51 let, doma iz Koritnice ranjen pa Franc Kravanja; tega so prepeljali v nevarnem stanju v goriško bolnišnico. Eksplozija, ki je povzročila nesrečo, je vrgla kakšnih pet metrov daleč, a tako, da je bil le lahko ranjen, tudi 28 letni Andreja Prezlja, brata, prejšnji mesec tu v Argentini, v Concaranu nesrečno preminulega Antona Prezlja. Malo je manjkalo, da nista v enem samem mesecu oba brata postala žrtvi rudnika.

ČISTILNICA BENZINA V MILJAH

Podjetje za zgradbo fašističnega doma v Miljah.

Milje, oktobra 1937. — Na inšpekcijski poti, ki jo je začel, kot smo poročali, pokrajinski tajnik fašistične stranke Grazioli, je prispejal tudi v Milje. Pri tem je obiskal tudi čistilnico benzina, ki nosi sedaj ime „Aquila“. Tu mu je zaposlenih 760 delavcev, okoli 150 čil 40.000 lir v korist stranke s prošnjo, da se s tem denarjem zgradi v Miljah fašistični dom. Poročal je dalje, tajniku stranke, da prečistijo dnevno v rafineriji 1.200 ton benzina, največ 1.500 ton in da je zaposlenih 70 delavcev, okoli 150 uradnikov, med temi je 72 takih, ki so se vrnili iz vzhodne Afrike, nekaj celo iz Španije, 22 med njimi pa je vojnih invalidov. Preseneča visoko število uradništva v sorazmer-

Obiščite krojačnico UŠAJ

ki vam nudi v vsakem oziru najboljšo postrežbo

GARMENDIA 4947
Paternal, Bs. Aires

Kje boš kupil lep slaminik?
Kaj ne veš, kje se nabaja?

Krojačnica
Mozetič

OSORIO 5052 - La Paterna!
Buenos Aires

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovimo vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA

469 SAN MARTIN 469

ju z delavstvom, kar si moramo razlagati s tem, da je nadzorovalna služba pri podjetju na višku.

ARABCEM V LIBIJI NE DISI ITALIJANŠČINA

Boletín italijanskega geografskega društva je prinesel zanimive številke, ki osvetljujejo stanje in položaj Arabcev v Libiji, kakor tudi priseljenih Italijanov. Vseh prebivalcev je bilo l. 1936. v Libiji 888.626, od tega 115.687 Italijanov in 772.999 domačinov-Arabcev. Leta 1931. pa je bil ostanje sledeče: 49.407 Italijanov in 564.716 Arabcev. Število Italijanov se je torej v petih letih zvišalo za 134%, Arabcev pa le za 18,1%. Od 772.999 Arabcev zna poleg svojega materinjskega jezika samo 47.009 še italijanski jezik, tj. 6,2%. primeru z l. 1931., tj. v dobi petih let, se je njih število zvišalo samo za 1,6%!

ŠTEVILO DELAVCEV V VZHODNI AFRIKI

V Vzhodni Afriki se je do konca 1936 leta nahajalo 133.409 delavcev, ki jih je poslala vlada, 33.701 od privatnih podjetij ter precejšnje število uradnikov in vojakov, ki so zamenjali orožje s krampom. Okoli 35.000 skupin tvori tu jedro stalnih italijanskih kolonov, na katerih lahko grade bodoče naseljevalne akcije. Večji del so delavci na cestah in poljedelci ter nekvalificirani poklici. Ostalih kvalificiranih pa ni manj in sicer je 3.500 avtomobilistov, 2.200 pristaniških delavcev, 8.000 zidarjev itd. Statistika je v toliko zanimiva, ker so jo objavili

še sedaj in kaže na to, da je bilo že lani v Abesiniji primeroma veliko število domačih ljudi.

OBSODBE RADI NEDOVOLJNEGA PREKORAČENJA MEJE

Radi nedovoljenega prekoračenja državne meje sta bila obsojena:

Josip Peršolja iz Šmartnega v Brdih na 4 mesece zapora in 2500 lir globe in Jakob Rejec iz Podleskova na 3 mesece zapora in 2000 lir globe.

ZELE ANTON OBSOJEN NA 7 MESECEV IN 20 DNI ZAPORA

Postojna, oktobra 1937. — Sodišče v Postojni je obsodilo Zeleta Antona iz Strmca (občina Postojna) na 7 mesecev in 20 dni zapora, ker se je sprl z nekaterimi domačimi fašisti. Prosil je, da ga ne premeštuje v tržaške zapore, ker ima v Postojni sestro, katera mu prinaša vsak dan kosilo. Sodišče je njegovi prošnji ugodilo pod pogojem, da snazi in pere odeje, cunje, da nosi slamo itd.

DROBNE VESTI IZ NAŠE DEZELE

—Ajdoščina. Dvojčka, oba fantka je dobila družina Cirila Breclja iz Ajdoščine. Goriški prefekt mu je po naročilu načelnika vlade nakazal nagrado v znesku 800 lir.

—Črni Vrh in Sleme. V teh dveh krajih so v teku preteklega leta zgradili dve obmejni kasarni za obmejno milico. Obe kasarni sta bili s primerno svečanostjo ob obletnici pohoda na Rim, blagoslovljeni.

—Gorica. V Gorici so umrli med drugimi: Kolene Antonija, stara 88 let, Turel Josipina por. Boškin, 70 let. Nemeč Tereza vd. Mavrič, 83, Ipavec Frančiška por. Pavletič 56, Batič Katarina vd. Kulot 77. Lavrenčič Marija vd. Pahor 72, Humar Anton 63, Rupnik Matej 61 (iz Črnega vrha).

—Gorica. Načelnik vlade je nakazal goriškemu prefektu 20 tisoč lir za po toči oškodovane kmetovalce v občinah Cerkno, Šmartno, Kojsko, Štanjel in Komen. Podpora naj dobijo družine, ki so v najtežji potrebi in so bile najhuje prizadete.

—Hruševje. Na Prevaia pri Hruševju se je na ostrém ovinku prevrnil avtomobil iz Ljubljane, v katerem so sedeli Filip in Frančiška Bizjak, njuna hčerka Silva in svak Anton Dolenc. Najtežje je bil ranjen Bizjak, ki si je zlomil nogo. Ostali so zadobili lažje poškodbe. Ranjence so prepeljali z avtobusom v tržaško bolnico.

—Gorica. 24 oktobra je blagoslo-

vil Margotti 102 prapora, ki so jih darovali legionarji iz vzhodne Afrike in iz Spanije za domače sindikalne kmečke fašistične organizacije. Ižagoslovitvi in ostali ceremoniji je moralo prisostvovati mnogo domačih kmetovalcev.

—Gorica. Sodišče je oprostilo Oskarja Saksido, starega 29 let, radi pomanjkanja dokazov. Obtožen je bil, da je izvršil nemoralno dejanje nad neko mladoletno deklico.

—Hrnelje. Kolesarja Ivan Ferfolja, star 25 let, iz Hrnelj, in Josip Milovičič, sta tako nesrečno padla, da sta dobila težke poškodbe po nogah, glavi in rokah.

—Podgora. V tekstilni tovarni se je pri delu poškodoval 19 letni Anton Furlan, ki je dobil težke poškodbe na desni roki.

—Postojna. 27 oktobra je prišel v Postojno pokrajinski fašistični tajnik Grazioli, ki je, kakor smo poročali, sedaj na inšpekcijskih potovanjih. Mesto je bilo vse v zastavi in prirejene so bile velike svečanosti. Poklonili so se najprej v zadnjih vojnih padlim Italijanom, nato pa proslavljali 15 letni obstoj fašizma. Govoril je tudi Grazioli, ki je povdarjal pomen Postojne za italijanstvo. Govor pa je bil nenavadno umerjen, česar včasih Grazioli ni znal.

—Sv. Lucija, 17 letni Ciril Jermol

od Sv. Lucije se je pri delu tako nesrečno obrnil, da si je zlomil desnó nogo v kolenu. Prepeljali so ga v goriški bolnišnico.

—Ravnica. Po 22 letih se je vrnil iz ruskega ujetništva neki Ivan Pavlin iz Ravnice nad Gorico. Na domu je našel samo še staro mater. Oče mu je medtem umrl, dva brata sta se izselila v Argemino, sestra se je poročila na bližnje Trnovo. Veselje materino si lahko predstavljate.

Trst. — Pretekli mesec je bil pričetek pouka na ljudskih šolah — Vsi otroci so morali v šolo v spremstvu staršev in v uniformah. Pred pričetkom svečanosti se je vršila povsod maša.

Dutovlje. — Tik hiše Josipa Gomiželja se je nenadoma vnel senik, v katerem je bilo okrog 120 kv. sena. Senik z vsem senom je zgorel in lastnik trpi preko 15000 lir škode.

Idrija — Ljudski šoli v Idriji je darovalo znano društvo "Dante Alighieri" nov radio aparat. Tajnik se je za to zahvalil in odredil, da se bo na aparatu nataknil napis imenovanega društva.

Sv. Gora — Nekaj otrok se je igralo v bližini nove velike zgradbe spomenika v vojni padlim. Toda prtem se je nevarno ponesrečil 14 letni Josip Širok iz Grgarja. Otso se namreč igrali z majhnim koleznim vozičkom za prevažanje materijala.

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorjem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE-a. Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih jetrah, želodcu, žilčevju itd. Za bolnike iz notranjosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21. V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

Pozor

Pozor

Zemljišča v Floridi FCCC

prav ob postaji in z 5 kolektivi, na razne strani, po veliki AVENIDI DEL TEJAR

Na lepem visokem kraju

se oddajajo na 120 m² secev od 14— m²n. do 20.— m²n —

Kupec dobi na zahtevo tudi opeko in ostale potrebščine za zidanje. 23 minut od Retira in stane \$1,85 na teden

Nadaljna pojasnila daje:

NEMESIO V. MURGUIA

ANDREJ ŠKRBEČ

Avda. San Martín 3801.

calle Italia 3467

U T. 84 (Almacen) F L O R I D A FCCC

FAUSTA

"Vidim, da se motite, gospa," je rekel Pardaillan. "Prišel sem, ker hočem rešiti kardinala in Clauda, nisem pa prišel v smrt. Rekel sem vam, da hočem ostati živ, ker se ne smem poginiti. Predlagam vam kratkotalno zameno. Življenje Jacquesa Clémenta vam je vendarle drago. Cenejšo od življenja te dvojice! Ali se enakega motim?" je dodal z neprikrito skrbjo.

"Ne motite se," je resno odgovorila Favsta. "dokaz, da ste imeli prav, pomilostim oba obsojenca."

Pardaillan je osupnil. Ni se mu zdelo mogoče, da bi bila njegova preprosta zivnogoča tako popolnoma uspešna. Zbal se je ukano, kakor je bil med tem neobičajnim razgovorom že itak neprestano pripravljen na vse.

Toda Favsta je dyakrat udarila na zvonec. Dvornik je vstopil. V trenutku, ko je dvignil zaveso pri vratih, je vitez zagledal v sosednji sobi vrsto mož z golimi meči v rokah.

"To je tistih dvanaest plemičev," je rekel sam pri sebi.

"Kaj delata jetnika?" je vprašala Favsta.

"Knez Farneski sedi v naslanjaču, in krvnik pa leži na tleh."

"Krvnik!" je ostrmel Pardaillan sam pri sebi.

Znoj tesnobe mu je stopil na čelo. Kdo je bil ta krvnik?... Vsekako eden izmed obsojencev; tisti, ki so ga imenovali mojstra Clauda! Claude, ki ga je ljubila Violetta bolj od rodnega očeta!... V kakšnih skrivnostnih stikih sta utegnili biti?

"Kaj pravita?" je povzela Favsta.

"Ničesar ne pravita. Zdi se, da vob-

še ne čutita ničesar več. A živa sta še: kardinalove prsi se trudoma dvigajo in tudi mojster Claude še dviga..."

"Strašno!" je zamrmral Pardaillan ves blede.

Favsta se je obrnila k njemu:

"Kakor vidite, gospod, sta oba jetnika na pragu smrti."

Vitez je komaj skrival grozo, ki ga je navdajala.

"Odklenite vrata njune sobe. Oživite in okrepite ju z eliksirjem, katerega se poslužujemo v takih primerih. Kadar si opomoreta toliko, da bosta lahko hodila, odvedite ju na ulico in izpusite ju s pripombo, da sta pomilošena na prošnjo viteza de Pardaillana... Obvestite me, kakor hitro se osvestita..."

"Gospa," je zamrmral Pardaillan.

Favsta je oslabno mahnila z roko, kakor bi hotela reči:

"Počakajte, ni še vsega konec med nama!..."

Po odhodu tistega, ki je sprejel povelje, je zavladal med njima mrtvaški molk. Pardaillan je z neizrekljivo grozo zrl na to žensko, čeprav mu je bila ustregla brez pridržka. Skoro pol ure je minilo tako. Nato se je poverjenik vrnil rekoč:

"Obsojenca sta oživljena, kakor je bilo zapovedano. Treba je le še, da ju odvedemo na ulico."

"Gospod vitez," je volela Favsta, "spremite svoja prijatelja do hišnih vrat: kakor ste vi v skrbeh z njiju dva, tako moram tudi jaz skrbeti za varnost svojih ljudi..."

Dvornik in Pardaillan sta naglo prehodila več prostornih, bogato opremljenih dvoran. Nato sta zavila v hodnik ter obstala pred vrati, ki so bila odprta.

"Tukaj sta," je rekel Favstin uslužbe-

nec. Vitez je stopil v sobo. Knez Farneski in mojster Claude sta sedela vsak v svojem naslanjaču. Mošček v črni obleki, starec z zagonetnim obličjem se je sklanjal zdaj k temu, zdaj k onemu. Očividno je bil zdravnik.

Čudna tesnoba je davila Pardaillana. Z bolno radovednostjo je opazoval ta dva človeška obraza, popisana s sledovi bo-

lesti in nalikujoča obrazom strahov, ki se vračajo iz dežele mrtvih med žive ljudi.

Črni starček se je naposled z zadovoljnim muzanjem, vzravnal in pogledal Pardaillana:

"Nič hudega jima ne bo. Opomoreta si, ako bosta vsaj teden dni kar moči zmerna v jedi in pijači. Slava naši sveti vladarici, ki jima je prizanesla!"

To reki, se je priklonil, skrbno zamašil steklenko, ki jo je držal v rokah, in izgubil iz sobe, še preden je kdo utegnil pogledati za njim.

Pardaillan se je naglo ozrl. Videč, da je sam, je stopil h kardinalu Farneskemu in mu šepnil na uho:

"Ko vaju izpuste, stopita v sosednjo krčmo in poiščita tam vojvodo Angoulemeškega; vsi trije me čakajte pri 'Vedeževalki' v ulici Saint-Denis, dokler ne prideta za vami. Nu, gospod," je povzel na glas, "kako se počutite?"

Kardinal in krvnik sta ga zbegano pogledala. Bila sta blede kakor mrljca.

Njiju hca se bila vpadla, oči vdrte in črno obrobline.

Toda že jima je eliksir črno občelega starčka pogljal kri v obraz. Vstala sta iz naslanjačev in krenila proti vratom kakor zgovorjena. A zdajci sta se ustavila: začutila sta svoje slabost in iz-

previdela, da se ne moreta boriti!...

"V ime Violette!" je šepnil vitez.

"Violette!" je zajeljal Farnese. Poznalo se mu je, da se komaj spominja in le s težavo premika jezik.

Clauda pa je prešinilo to ime kakor čar. Zareščal je nekaj in skrčil ogromne pesti.

"Violette, ste rekli?" je vprašal težko dihaše.

"Da!" je dihnil Pardaillan. — "Ako vam je resnično draga, storita, kar vama velim: Pajdita k 'Železni stiskalnici', poiščita vojvodo Angoulemeškega in čakajta me z njim pri 'Vedeževalki'. Tiho. Poslušajte nas."

To reki je prijel z eno roko kardinala, z drugo mojstra Clauda in ju je potegnill iz sobe.

"Pojdita," jima je prigovarjal na glas.

"Ali mar ne slišita, da sta pomilošena? Dospeli so v vežo; Favstin dvornik jih je vodil. Vse dvorane in vsi hodniki so se zdeli prazni. Toda v veži je strazilo dvajset obožencev. Velika železna vrata so se odprla. Še trenutek in jetnika sta bila zunaj..."

"Idita in blagoslovijajta vladarico, ki vama je na priprošnjo gospoda viteza de Pardaillana podarila življenje," je viknil za njima dvornik.

Naj so bila vrata še tako malo časa odprta, vitez bi bil vendar lahko predrl vrsto obožencev in planil na ulico.

Zadržala ga je misel, da bi bila rešena v svojem sedanjem stanju nesposobna za boj. On bi lahko ušel, toda njiju dva bi Favstini ljudje gotovo prijeli in vse, kar je storil, bi bilo zaman.

Zato je mirno gledal, ko so se vrata zaprla; brez odpora je krenil z vodnikom nazaj. Stopivši pred Favsto, se je globoko priklonil in rekel malone ganjeno:

"Zgodilo se je gospa: nesrečneža sta uajajoče se v dar..."

svobodna. S tem dejanjem ste si pridobili neugasno pravico do moje hvalečnosti..."

In ko Favsta ni odgovorila, je dodal:

"Naj bom sam še tako neznan in naj boste vi še tako mogočni in slavni kdo ve, ali vam ne bo hvaležnost siromašnega viteza vendarle kdaj v korist?"

Favsta pa je tedaj obrnila glavo proti njemu, rekoč:

"Kje je menih Jacques Clément?"

"Svoboden je, gospa," je odgovoril Pardaillan brez pomišljanja. "Tako svoboden kakor kardinal in krvnik, ki sta pravkar ostavila to hišo. Gospa," je nadaljeval, plamenč od smeje neustrašnosti, "lahko me imate za taleca. Če je taka vaša misel. Toda nihče naj ne poretče, da sem vas varal tudi še po tem, ko ste velikodušno uslišali moje prošnjo. S tem, da vam to priznam, se morda odrečem upanju rešitve — a vendar: Jacques Clément, znajte to, ni nikoli bil v mojlih rokah, niti ni zdaj v rokah vojvode Angoulemeškega..."

"Po tem takem vas lahko dam usmrtiti, ne da bi to škodilo menihovim naklepom zoper Henrika III.?" je vprašala Favsta.

"Lahko, gospa."

som, ki bi se ga bil ustrasil tudi največji junak. "Vitez, pripravite se na smrt."

Pardaillan je počasi izdrl rapir, pogledal Favsti v obraz in dejal:

"Pripravljen sem, gospa..."

Tedaj je vstala in je stopila k njemu. Toliko da jo je spoznal...

To ni bil več kip od marmorja in ledu. To ni bila več prevzetna Favsta. Bila je žena v polnem sljaju lepote, obdana z zarjo ljubezni, očitno plamenčee in po-

KANALSKA DOLINA

Celovški dnevnik "Freie Stimmen" je na obletnico koroškega plebiscita v posebni ilustrirani prilogi o mejnem ozemlju objavil tudi članek o Kanalski dolini. Ker biva jo že od nekdaj v tej dolini poleg Slovencev tudi Nemci in so medvomno Slovenci starejši prebivalci vse doline, in ker je ta dolina skrajni severozapadni del ozemlja, ker biva naš rod pod Italijo, bo gotovo tudi naše čitatelje zanimal popis krajev in ljudi. Zaradi tega hočemo podati skoro ves članek v slovenskem prevodu.

"Čeč Podklošter in Meglarje pelje pot po ozki dolini Ziljice navzgor v Kanalsko dolino. To je podožna dolinska zarez, ki vodi južno od Karnskih Alp proti zapadu do starega mejnega kraja Pontabelj. (V prejšnjih časih se je imenoval Vindisch-Pontabelj) (Slovenski Pontabelj). Pri Trbižu je dolina še široka. Proti zapadu pa je dolina čimdalje ožja in bolj odľjudna. Dno doline je pokrito z gruščem, strmo se dviga na jugu in na severu predgričje gora, pusti odseki doline ločijo v dolgih presledkih naselja. Podnebje je tukaj surovo. Dve reki tečeta skozi Kanalsko dolino, Vrtlinov potok proti vzhodu, Bela proti zapadu Razvodje pri Žabnici (801 m) loči tok obeh rek, od katerih oddaja ena svojo vodo Črnemu morju, druga pa Adriji. Popotniku pa se zdi dolinska zarez kot ena

enota, kar je tudi nekaj bila, preden se je odtok voda radi nagromadnega proda razcepil.

Popotnik se čudi, kako se morejo v tej revni dolini ljudje preživljati. Še bolj se bo čudil, ako najde na pr. v Ukvah v poletnih mesecih v hišah le nekaj starih ljudi. Ne dolina, tem več bogate planine na gorah, zlasti na severu na vzhodnih Karnskih Alpah so podlaga kmetskega gospodarstva v Kanalski dolini. Na planinah preživlja kmet večji del leta. Tja se preseli celo šolski učitelj. — Nassfeld in drugi prehodi tvorijo za kmetsko prebivalstvo zvezo z Ziljsko dolino Na jugu peljejo dalje znane doline v Julijske Alpe, katerih divje romantični grebeni so najbolj privlačna točka v krajinski sliki Kanalske doline.

Izmed dolin je najbolj znana slepa dolina Zajzere, katere konec leži pod Spikom nad Poličami, in čigar stene se vzpenjajo v razdalji le 2 km od dna doline do višine 1724 m in ki je največja gora v Kanalski dolini. Od Jezerske doline pri Rablju pelje pot proti vzhodu preko Predila v Soško dolino. Zapadne Julijske Alpe obkrožujejo Višarje, središče Kanalske doline. Sem gor so romali k romarski cerkvi Slovenci in Nemci, saj je tu ob skrajnem robu Kanalske doline edinstvena točka v Evropi, kjer se stikajo slovanski, germanski in romanski element

Dobro znani kraji ležijo na tem majhnem dolinskem ozemlju, ki me-

ri komaj 332 km². Mimo Kukove, kjer so leta 1809 napravili zadnji poizkus zadržati prodirajoče Francoze, pridemo v Trbiž. Tu se stekajo tri važne prometne ceste v skupno cesto, ki pelje v notranjost Koroške. Iz dolin Tilmenta, Soče in Save prihajajo ceste, ki se združijo v Trbižu. Trbiž je prej cvetel radi svoje železne industrije. Preko Mallega Tolmina in Mrzle vode pridemo v Rabelj, stari rudarski naselbini ob vznožju Kraljevske Spice, bogate na svinčenih in cinkovih rudah. Žabnice, nekaj največja vas na Koroškem, leži na mestu nekdanje rimske stacije Larix. Ob vohodu v Zajzere je Ovčja vas Preko Ukve pridemo do Naborjeta, kjer je sedaj kmetsko sejmišče. Prej so tu odmevali udari kladiv za izdelovanje jekla, zvlčenega železa in pločevine. Preko Kuha in Sv. Katarine pelje pot mimo žvepljenih kopeli v Lužicah in kmetske Lipalje vasi do Pontablja, ki je danes združen s Pontebeto v eno občino. Pontebanski most loči oba kraja. To so kraji Kanalske doline.

Od 7667 prebivalcev leta 1910. je bilo po uradnem štetju 21.190 o Slovencev, 74.81 o Nemcev in 3,8 o drugih. Jezikovna karta nam predločuje, da biva jo v Kanalski dolini drug poleg drugega Slovenci in Nemci, medtem ko je italijanski element pred 1919. začeljal šele onstran državne meje.

Ali ste že član Slov. šolskega Društva na Paternalu?

KROJAČNICA

"GORICA"

Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.

FRANC LEBAN

UL. WARNES 2191
(Nasproti postaje Paternal.)

V.:

CVET DNEVA

Bila je živahnega in vpludnega značaja, dasi skoro nepoznana v naselbini. Vedno dostojno in okusno oblečena, četudi strogo po sedanji modi.

Nekoč, bilo je čisto slučajno, jo je videl mladenič ter ji dejal, da je lepa in sveža kot najlepše pomladansko jutro na svetu. Potem pa je dolgo ni več videl, a mnogo, mnogo mislil na njo...

Ko se je nekega nedeljskega popoldneva zopet čisto sam sprehajal po obali reke La Plata, je zopet čisto slučajno srečal njo, o kateri se je brž spomnil, da jo je bil že nekoč videl. Ozrl se je za njo in tudi ona se je ozrla...

Nasmehnil se je ter pospešil korak in jo dohitel...

Od tedaj sta se mnogokrat shajala na obrežju in ne več čisto slučajno. Dogovorjena sta bila in nekaj skrivnostnega, doslej nepoznanega ju je sililo skupaj. Vsa dolga Avenida Costanera jima je bila včasih prekratka; posedala sta v senci sanjavih cipres...

Prve božujoče sapice so zavele sem od morja. Iz tisoč rož in trav je zaduheta narava... Molče sta živela v prijetnih slutnjah spoznanja, dokler ni njemu nehote ušla beseda:

"Bodite moje dekle!"

Presenečena ga je pogledala s svojimi velikimi, sanjavimi, črnimi očmi. Zardela je vsa v okviru svojih temnih las ter se okrenila; ponudila se mu je prva prilika, da je iz neni kodrov ukradel prvi nežen poljub...

Pomladansko solnce je tonilo v daljavi ter pošiljalo nebotičnikom zadnje pozdrave dneva. Vstala je in rekla:

"Zbogom".

Naglih korakov se je oddaljevala ter se je, že daleč, še enkrat ozrla. Srečali so s pogledi. Šla je spet naprej in se ni več ozrla...

Stal je nepremično in gledal za njo, dokler se ni izgubila v daljavi. Potem pa je spet... na klop ter buljil predse in...

Čemu je odšla sed... da jo imam rad. Saj jo sko... znam, vendar čutim, da sta... duši zelo sorodni. Le zakaj... sedaj, ko sva se komaj začela spoznavati in sva oba čutila, da se imava rada? Ali je to rama pomenilo nesrečo?

On je še vedno hodil na obalo in posedal sam samecat na kameniti klopi ter upal in čakal...

Minuli so dnevi, tedni in meseci. Zagonetnega dekleta pa tja ni bilo več.

On še danes misli na njo in morda tudi ona nanj...

Slovenkam v La Plati.

in okolice naznanjam, da sem otvorila modern salon za ženske, ki je opremljen z najmodernejšimi inozemskimi aparati za onduliranje "permanentes" iras. po vseh predpisih najnovejše mode.

Priporoča se za obilen obisk

JOLANDA BREGANTOVA
Calle 67, No. 102 esq. 118,
La Plata

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

Njene krasne črne oči so plakale. Tih, vroče solze so ji tekale po žarečih licih nizdoli...

Pardaillan je stal kakor okamenel, naslonjen na ročnik svojega rapirja, čigar konica se je upirala v tla. Bilo mu je, kakor da sanja nemogoče sanje...

Ko je prišla Favsta do njega, je mahoma dvignila prelepe bele roke in mu jih je ovila okrog vratu. Pričela se je k njemu, kakor bi ga hotela vsega zajeti v svojo strast... In ko ga je tako držala, je vzeja njegovo glavo, mod dlan in jo je ihtje potegnila k sebi... Njene blede ustnice so se prisecale na vitezova usta...

Pardaillan je ves vztrepetal od tega pekačega poljuba. Toda njegova usta so ostala nema; njegove oči so mrzlo in brezčutno zrle v skaljane oči Devica, ki jo je bija premagala ljubav.

Pardaillan ni vrnil Favsti poljuba... Iznobil je drugo: njo, ki je bila zdavnaj mrtva. Loizi je hotel ostati zvest do poslednjega diha...

Favsta je počasi razklenila roke in odstopila... Čim bolj se je odmikala, tem bolj je prestajala biti žena... tem bolj je spet postajala vladarica in veličanstvena svečenica...

Ko je dospela na konec dvorane, je izpregovorila. Njen glas je zvenel kakor od onkraj gruba ali kakor z vrha nebes:

"Umri, Pardaillan... Ne zato, ker si hotel izpodbiti moje načrte; ne zato, ker si se postavil moji sili v bran; ne zato, ker si se boril z menoj in si me premagal... Umri, Pardaillan, zato, ker te ljubim..."

Izginila je... Pardaillan je bil sam. Mrtvaška tišina se je zgrinjala okoli njega. Favstine

besede so mu še vedno odmevale v duši; strašne besede, ki je dobro, predobro razumel njihovo pomen...

Toda vitez ni bil človek take naravi, da bi se bil dolgo vdajal občutjem. Otrsel se je, prijel rapir trdneje in z nasmeškom pogledal okoli sebe.

"Umri," je zamrmral. "To je lahko reči. Gospa Favsta hoče, da naj umrem. In zakaj? Zato, ker me je objela in poljubila. Tako mi glave in še česa, meni se ta razlog ne vidi zadosten... Nu, kadarkoli so me hoteli pokončati, sem še vselej ubranil svojo kožo... Tako storim tudi zdaj, pogov mi pekjenščkovih..."

Jel se je vpraševali, kakšno smrt mu je neki namenila...

Previdno stopaje, da se ne bi tla udrla pod njim v tej hiši, ki je bila polna nastav, opreza je na vse strani in krepko stikaje rapir v desnici je krenil proti vratom, ki so vodila v krmo pri "železni stiskalnici". Poizkusil jih je odpreti, toda nveril se je, da jih tudi s te strani odvarja tajna naprava; ne kljuko ni bilo videti, ne zapaha, ne ključavnice...

"Nekako moram vendarle priti odtod," je rekel sam pri sebi.

Obrnil se je v ozadje dvorane, k zavesi, za katero je bija izginila Favsta. Ko jo je vzdignil, je uzrl za njo prazen hodnik... Kam je vodil? Vitez ni hotel ugibati. Samota in tišina sta mu prišli krali na dušo.

"Vraga," je zamrmral, "najslabše bi bilo, če bi mirno čakal, kaj stori z menoj ta prokleta čarovnica. Naprej..."

Z dolgimi koraki je prehodil hodnik in dospel v prazno sobano. Tisti mah ko je stopil vanjo, so se vrata zaprla za njim... obenem pa so se na koncu dvorane odprla druga vrata...

"Tak tja me hočejo spraviti?" je dejal Pardaillan. "Ni prav, pa tja."

Z mečem v roki je stopal dalje. Popolna tišina ga je obdajala. Dvorce se je bil izpremenil v puščavo. In kakor hitro je stopil skozi kaka vrata, so se zaprla za njim... Tako je korakal iz sobe v sobo. Prvi drhtljaji groze so mu upogibali hrbet...

"Nekje mora biti konec, kjerkoli že," je godrnjal sam s seboj, omahujoč med strahom in togoto.

Dospel je v ogromno dvorano s prestolom in jaspovimi stebri, iz nje v drugo in tretjo... Koliko prostorov je imel peklenški dvorec, da jim ni bilo konca ne kraja?

Vitez je malone že tekkel.

"Al ise mar vsi boje mojega meča?" je zavpil, bulječ okoli sebe, "pokažite se že, svojat morilka..."

"Motil se je. On sam se je bal. Strah ga je bilo tišine, samote in neznane smrti, ki je prežala nanj... A zdajci mu je odleglo. Stopil je bil v sobo z zlovesče golimi stenami. Naj je bila klavnica ali ječa, vsekako je zagledal v tem prostoru ljudi, žive ljudi od mesa in kosti, kakršen je bil sam... Oddahnil se je, zagrohotal in takoj iztegnil meč, nastopaje k borbi.

Ves strah ga je minil, čeprav je imel baš tu največ povoda zanj. Nasprotnikov je bilo do trideset. Vsi so imeli meče in bodala. Stali so ob zidu okrog in okrog dvorane. Nihče izmed njih se ni ganil ob vitezovem prihodu. Čim dalje jih je opazoval, tem bolj se je zavedal obupnosti svojega položaja.

Vrata se se bila zaprla za njim kakor vna prejšnja. Sredi sobe je zijala v tleh četverglavna odprtina, skozi katero se je različno slišalo šumenje in klockanje

Sekvane. In vse okoli njega nasprotniki z golimi meči v rokah... Samo napačnega koraka je bilo treba, pa bi bil strmo glavljen v globino; in samo koraka na levo, na desno, naprej ali nazaj, pa bi se nataknil na jeklene osti, ki so bile naperjene proti njemu...

Tako je Favsta zvalila Pardaillana v dvorano za usmrtilce: v tisto, kjer bi bil moral mojster Claude nedavno tega zadaviti Violetto in kjer bi bila oba poginila, da se ni krvnik z devojko vred strmoglavil v reko, ki je zamožlo pljusala ob temelje dvorca.

"Vsaj v kak kot bi se spravi," je pomislil Pardaillan. "Zastonil bi si vsaj hrbet."

Tedajci pa je zažvenketalo okoli njega. Živi kipi, ki so stali ob stenah, so se jeli pomikati proti vitezju, iztegnje naperjene meče pred seboj. Pardaillan je bil obdan s sršečim jeklenim krogom, iz katerega ni bilo izhoda...

Ta krog se je krčil brez naglice, a tudi brez prestanka. Vsi nasprotniki so z iztegnjenimi meči umerjeno stopali naprej, potiskaje ga proti zevajoči odprtini. Bilo je, kakor da se ne menijo zanj — kakor da ga vohče ne vidijo. A njihovo početje se je zdelo čudovito zmiselnost: kamorkoli se je obrnil, povsod mu je meril na prsi naperjen meč. Videl je, da bo moral skočiti v luknjo, ako noče, da ga izprebodejo kakor rešeto...

Vse to je bilo Pardaillanu mahoma jasno.

Tistikrat, ko so se jeli pomikati proti njemu, je navalil nanje, da bi prebil jekleni obroč. Dvakrat ali trikrat je snzil na slepo srečo. A že ga je izpreletela groza od glave do nog: zadel je bil dva izmed napadalec... smrtno ju je zadel, in vendar ni pal nobeden...

Uganil je, da so oblečeni v verižnjače, ki jih delajo neranljive. Šele to ga je domislilo, da je najbližjemu pazno pogledal v obraz... Zamrzila ga je do mozga. Ti obrazi, ki so v svoji brezgibnosti nalikovali obrazom mrličev, niso bili človeška obličja, ampak kovinaste krinke...

Ozrl se je naglo. Do odprtine v tleh je bilo samo še tri korake. To videč, je naskočil v drugo, molče, sigaje, z naježenimi lasmi... Zaman — Nihče izmed njih ni bil ranjen; le on sam je krvavel na ramenu, tam, kjer se je nehal usvajati oklep.

Jekleni krog se je ožil od trenutka do trenutka. Že so stali okoli njega po dva in po trije drug za drugim...

In baš tedaj se je oglasila v tajinstvenih globinah dvorca mrtvaška pesem, kakor bi velika množica svečnikov in menihov prepevala "De Profundis". Navlec je zaklenkal nekje in orgle so zabučale turbobno, grozečo melodijo...

To pot je Pardaillan resnično okusil smrtni strah. To klenkanje je bilo zanj. Te orgle so bučale njemu, ti svečniki so peli pogrebnece za pokoj njegove duše — Zanje je bil mrtev... Ali je bil res že mrtev?

Skrčil se je kakor ris... Tik preden so ga dosegle konice morilskih mečev, je bliskoma počenil in šinil naprej; pod nogo napadalec je udarilo nalik mersjuse, ki se zakadi s pobošenimi čekani. Dva, trije kriki bolečine so jeknili v neznošno molčanje; dva izmed nasprotnikov sta se z razparanim trebuhom zgrudila na tla... Še trenutek in vitez je bil izven peklenškega kroga; planil je v kot dvorane ter se je naslonil s hrbtom ob zid...

(Nadaljevanje prihodnjega)

OBJAVE KR. POSLANISTVA

Charcas 1705 - Bs. Aires

Kr. Poslanstvo išče in poziva naslednje izseljence, da se pri njem zglase:

Sto'ar Stjepan iz Zagreba, ki se je zadnjikrat zglasil 1930 leta iz Lista de Correo - Montevideo, Uruguay.

Fusek Ivan iz Slav. Požege, ki je pred 5 leti imel svoj naslov na: San Martin 469, Bs. Aires.

Tkalac Izidor iz Novog Sela. Ta je dospel v Argentino 1913 leta. Zadnji njegov znan naslov je bil 1916 leta: „Slovanski dom“, Paseo de Julio 1044 in restavrant „Antiguo Novarese“, Paseo Colón 1218, Bs. Aires.

Drobec Milan iz Gračaca. Pred letom se je zglasil potom Banco Germanico, Bs. Aires.

Samanic Josip iz Sv. Ivana Dobrinj, na Krku. Zadnji znan naslov 1925 leta: Washington 167, Montevideo.

Pavačić Anton iz Polja Dobrinj na Krku. Zadnji znan naslov 1935 leta: La Calera (Córdoba).

Mihajlov Adja, roj. Subotin iz Srp. Eimira. Zadnji krat se je zglasila 1934 leta z naslova: ulica Mar-mol 1111, Bs. Aires.

Pfan Karl iz Vink. Novo Selo. Zadnjikrat se je zglasil letos z naslova: Estancia „Nuevo Picadero“, Arboledas F.C.S.

IZ UPRAVE

J. L. Lomas de Zamora. — Če bi bili vsi Slovenci Vaših misli, potem bi lahko marsikaj pokazali, o čemer se nam sedaj niti ne sanja. Sprejmite naše pozdrave!

F. E. San Genaro. — Sl. Tednik že skoro eno leto ne izhaja več, ker se je združil z Novim Listom ter izhaja sedaj Slovenski list, ki smo ga vam poslali na ogled. Koliko stane letna in polletna naročnina dobite napisano na prvi strani hitro pod glavo. Pozdrav!

F. T. Cinco Saltos. — Če imate registriran Vaš priimek po argentinskem pravopisu in tako tudi Vaše otroke potem si morate preskrbeti od pooblaščenega prevajalca za tuje ezike (Traductor (Público) pojasnitev razlike med slovenskim in argentinskim pravopisom, da se boste lahko v slučaju potrebe legitimirali. Ta papir bi seveda ne stal dosti. Da bi pa dal stari priimek

spremeniti, menda ne kaže, in bi bili stroški kot so vam uradniki povedali, ker bi se moralo Vaš spre-menjeni priimek javiti v občino na Primorskem, kjer ste vi pristojni, če bi tega ne napravil, bi Vi pa doma izgubil pravico do priimka Vašega očeta in rodu ter do vsega kar pride s tem v zvezi. Po našem mnenju vam bo popolnoma zadostoval omenjeni papir, ker bo pojasnjeno, da se v argentinskini slovenska črka „č“ piše „ch“, ki se je po neprevidnosti urinila na konec Vašega družinskega priimka. Pozdrav!

I. O., V. Guillermina. — Vendar imamo mi naslov v redu. Številke, ki vam manjkajo bomo dostavili.

Kdor želi pismenega odgovora mora priložiti znamko za pismo.

CERKVENI VESTNIK

12. dec. maša na Avellanedi ob 10 uri. Molitev na Paternalu.

19. dec. Slovesnost prvega sv. Obhajila na Paternalu (Av. del Campo) ob 8 uri in pol. Maša za rajnega T. Prezelj.

Otroci za prvo sv. Obhajilo naj pridejo vsi v kapelo (Av. del Campo 1653) tudi v soboto 18. dec. pop ob 2 uri in pol da se spovede in da se nauče za primerno obnašanje.

19. dec. pop. ob 4 uri se vrše najprej molitve v cerkvi in potem v prostorih kolegija tjabka prireditelj kateri ste vsi v obilnem številu vabljeni. Tako da bodo mogli biti vsaj malo deležni tega lepega praznika utdi tisti, katerim dopoldne ni mogoče priti. Hladnik Janez.

POTNISKI PARNIKI

Iz Evrope dospejo:

- Decembra:
11. Conte Grande in H. Chieftain
14. Kościuszko in Monte Sarmiento
17. Arlanza
21. Cap Norte in Aug. gny
24. H. Princess in Oceania

V Evropo odplujejo:

- Decembra:
12. Groix
13. Cap Arcona
14. Conte Grande
15. Avila Star in Campana
17. Madrid
18. Kościuszko
22. Arlanza
23. H. Chieftain
24. Monte Sarmiento

Velika moderna krojačnica

HERMINIO BIDINOST

Excoartador de el Jokey

Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.

AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Postne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

IZKUŠENA BABICA

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.
U. T. 23; Bueno Orden 3380
Buenos Aires

CERVEZA FRESCA
QUILMES
EN BOTELLAS DE LITRO

CON FRIO O CON CALOR
BEBA QUILMES,
LO MEJOR

Potemkina je že opazoval, ko je Katarina govorila vojakom.

Ko pa je Potemkin prekinil carico in izgovoril svoje lastno ime, ko je naznanil, da je on sam postal vojskovodja, se pojavi v Orlovih očeh odsev mržnje. Črni grof pomežikne sam sebi in spregovori:

— Norec. Šel je na limanice! Moja pisma so torej vendarle dosegla svoj smoter!

Peklenski nasmen mu skrivi ustane. Generali obkolijo mladega vojskovodjo in mu čestitajo.

Marsikateri bradati stari general je nevoščljivo pogledal lepega mladčeniča, ki je v dveh letih napravil kar žero, za katero bi potreboval vsakdo najmanj dvajset let. Vsakdo pa se je zatajil in ni pokazal jeze napram srečnemu Potemkinu, caričine-mu miljenju.

— Gospodje generali! — zakliče carica. — Zvečer vas povabim na veliko svečanost v zimski dvorec. Pričakujem tudi vas, grof Orlov. Proizjavili bomo odhod naše hrabre vojske in popili nekaj časa na zmago, ki nam jo bo priboril naš mladi vojskovodja!

Navdušenje, ki je sledilo tem besedam, se je kmalu spremenilo v veliko pobitost. Navzoči so opazili oblak dima, ki se je valil še daleč po cesti.

Zdelo se je, da se z velikansko histrojtjo približuje jezdec. Vedno razločnejše so se črtali njegovi obrisi. Jezdec je imel na sebi raztrgano uniformo in bil je kakor tudi njegov konj, pokrit z debelo plastjo prahu.

Brez dvoma — jezdec je imel dolgo

in težavno pot za seboj. Množica se mu umakne, kajti jezdec se ni zmenil za nikakršne zapreke.

Sedaj pa — jezdec udari še enkrat svojega konja, prijezdi do vojaških vrst zavpije s hripavim glasom:

— Kje je Veličanstvo carica? — Takoj moram k njej!

Ko je jezdec zagledal carico, zdrinja k njej. Tik pred carico ustavi svojega konja. Carica se je zelo začudila, tudi Potemkin, grof Orlov in ostali generali so se začudeno spogledovali. Jezdec izvleče zložen papir iz žepa.

— Brzjav za vaše Veličanstvo — zakliče jezdec, — od generalnega guvernerja v Moskvi!

— Mar je vest tako važna, da me morate motiti pri tej paradi? — ga vpraša carica in namrši obrvi.

— Čitajte, Veličanstvo!

— Kdo pa ste vi? — Zdi se, da niste navaden glasnik! —

— Veličanstvo, jaz sem poročnik Subov, — zadnji orenburški častnik!

— Orenburški? — glasno vzkrične Katarina, da so mogli vsi prisotni slišati to besedo. — Vest se torej nanaša na usodo moje zveste in dobre trdnjave Orenburg, — Ha, dajte mi brzjavko — hočem jo prečitat!

Carica vzame mlademu poročniku papir iz rok. Ubogi jezdec je še komaj sedel v svojem sedlu. Katarina razgrne polo, todo roke so se ji tresle pri tem poslu.

Okrog nje je nastala smrtna tišina. Generali so nemo stali okrog carice. Tudi množica, ki je bila zbra-

na okoli velikega polja, je v pričakovanju nečesa hudega umolknila. Carica je buljila v brzjavko. — Prebledela je kakor zid; roka pa se ji je tako tresla, da ji je papir padel na tla.

— Aleksander Potemkin, — reče carica, — prečitajte mi — prečitajte mi vest! — Megli se mi pred očmi, — ne morem niti besedice prečitati! — Če Veličanstvo zapoveduje! — Potemkin pobere brzjavko. Pogleda jo in za trenutek prebledi. Potem začne čitati:

— Generalni guverner Moskve ima čast naznaniti vašemu veličanstvu sledeče:

2. maja je prispel iz Orenburga poročnik 27. polka Platon Subov, prinesitelj te brzjavke.

Javil nam je, da je Orenburg padel. Upornik Pugačev je po izdaji zavzel ponoči trdnjavo. Nastalo je grozno klanje; padli so vsi vojaki, smrt so našli tudi vsi orenburški meščani, ki so iskali v trdnjavi pribežalšče.

Knez Daškov je mrtev. Subov trdi, da je on edini častnik, ki je ušel živ iz trdnjave Orenburg.

Pugačev prodira z dvajset tisoč ljudmi proti Moskvi!

Potemkin umolkne. Nikdo ni črhnil niti besedice.

Carica si zakrije oči z rokami. Velike solze so ji kapljale po licu. Katarina Velika je jokala.

64. POGlavJE

Slovo

Nihče izmed onih, ki so stali okrog carice, ni še nikdar videl solze v

očeh te pogumne ženske. Sedaj pa — sedaj je jokala.

— Ubogi moji vojaki in podaniki! — vzklikne carica. — Mrtvi, vsi so mrtvi — padli so v boju zame — padli so, ko so branili svojo trdnjavo, ki naj bi bila nepremagljiva in varovala Evropo pred Azijo!

— Moj lepi Orenburg, — premagaj, zavzet! — Podlegla sem — pod legla sem razbojniku kozaku!

Njen glas, ki je v začetku zvenel mehko in žalostno, je postajal vedno bolj odločen in jezeu.

— Ha, prokleti razbojnik, lopov, kozak! — vzklikne carica in pozabi, da govori pred ljudmi, ki pazijo na njene besede in jo slišijo, — mar se res drzneš boriti se z menoj za krono? — Dobro torej! Katarine nisi zastoj izžival! — Zmaga bo naša! Bog nam bo pomagal v pravični stvari!

— Poročnik Subov!

— Veličanstvo!

— Ali je resnica, kar mi javlja generalni guverner iz Moskve? — Orenburg je zavzet — knez Daškov mrtev, — in vi, vi ste edini častnik, ki je še ostal od trdnjavske posadke?

— Veličanstvo — odvrne mladi poročnik, da jaz sem sploh edini človek, ki je ostal po tem strašnem klanju še pri življenju.

Katarina se ponovno strese.

— Pod orenburškimi razvalinami, — nadaljuje poročnik Subov, — leži pet tisoč vojakov in okrog osem tisoč orenburških meščanov. Uporniki so poklali može, žene in otroke, pomorili so jih, razkosali; Pugačev in njegova tolpa nista poznala us-

miljenja!

— Oh Bog — oh Bog, — zastoka carica, — kako si mogel dopustiti tako strašne stvari?

— Veličanstvo, — zakliče poročnik Subov, — dovolite mi, prosim vas, da vam povem vso resnico! — Orenburg bi bil z lahkoto kljuboval Pugačevu! — Upornik bi si mesta nikdar ne mogel osvojiti, nikdar bi ne mogel priti v trdnjavo. Tako močni smo bili, da bi bili upornike lahko na odprtem polju potolkli, toda — — —

— Toda — — —
— Knez Daškov sam nosi krivdo naše strašne usode, ki je zadela ves Orenburg!

— Ha, vem, — javili so mi že, da se je obnašal kot pravcati neodločen, strahopetec in nesposoben. — Knez Daškov je bil kot poveljnik bolj nevaren svojim lastnim vojakom, kakor pa sam sovražnik, — nadaljuje poročnik Subov.

— Oh, Daškov je še marsikaj zakrivil! Bil je okruten in nečloveški! Orenburški meščani so stradali, umirali od mraza in jeze. Morali so ostati na trdnjavskem dvorišču, čeprav so padale vanj granate in jim morile žene in otroke. Tedaj prekipi v narodu sila do vrhunca, Orenburžani se upro in ga hočejo ubiti!

— Strahopetec je torej mrtev, — reče carica. — Sramota njegove-mu spominu! — Poskrbela bom, da bo odslej ime Daškov primerno ožigosano!

— Kako pa se je vam posrečilo, da ste se rešili, poročnik Subov? — ga vpraša carica.

(Dalje prihodnjič).